

A Biblia

az európai kultúrában

2015. JANUÁR 26.

BEVEZETÉS AZ ÓSZÖVETSÉGBE

Dr. Szigeti Jenő

1.

1. A Biblia az európai kultúra egyik alapja, ezért megismerése a kultúra része.

- Az európai nyelvi kultúra kialakulásában döntő szerepe volt ennek a könyvnek.
- Az európai humán műveltség minden ága a Biblia történeteire, igéire épül.
- Közös európai etikai fogalmi rendszerünk is a Biblián épül fel.
- A természettudományos gondolkodás alapja a Biblia jellegzetes ember-világ képe, amely szerint az ember arra rendeltetett, hogy művelje és őrizze a Földet.

2. A Biblia időszerű könyv, mert a 21. század nagy ismeretlenjéről, az emberről szól.

- A Biblia a világirodalom első realista alkotása.
- Alapkérdése: kicsoda az ember Isten és a világ kapcsolatrendszerében.
- Benne nem mítoszokról, nem régi hősi legendákról olvasunk, hanem hús-vér emberekről, hibáikról és erényeikről.
- A mai életünk nagy ismeretlenje: az ember. A másik éppen úgy, mint önmagunk.
- Időszerű a delphi-i Apollon templom előcsarnokában található, a hét görög bölcs egyikétől származó mondás: Gnóti sze auton = ismerd meg önmagad.

3. A Biblia nem egy könyvet, hanem könyvtárat jelent

- A régi könyv tekercs volt, ami egy-egy könyvet, vagy könyvcsoportot tartalmazott.
- Ezeket nem magán-olvasásra, hanem istentiszteleti felolvasásra szánták.
- A kéziratokat gondosan megőrizték, ha elkoptak, újra írták, a régi mintákat eltemették edénybe zárva.
- Ezt a gondosan kezelt könyvtárat hívjuk kánonnak, és a kánon kialakulását kutató tudományágot kánon történetnek.

4. A Biblia a világirodalom filológiai legpontosabban kutatott könyve.

- A Biblia szövegének vizsgálata során tanulta meg az emberiség a tudományos szövegvizsgálatot.
- A szöveg hagyományozása a zsidó-keresztény gyülekezetek kollektív ellenőrzése alatt történt az évezredek át. Az ismeretlen szöveg hiteltelen volt.
- A régészeti leletek (Qumran stb.) azt igazolják, hogy a Biblia szövege megbízható.

5. A Biblia szövege szóban született

- A legpontosabban a kollektív emlékezet őrzi a gondolatot.
- Az emlékezés mechanizmusa: történés (szó vagy esemény) – elbeszélés – állandósuló szóbeli formák – lejegyzés – a bibliai irat megszerkesztése.
- A Bibliában ötféle beszédmódot találunk: prófétait, elbeszélőt, rendelkezőt, bölcsességit és himnikust.

6. Mit mond a Biblia önmagáról, és minek tartják az emberek a Bibliát?

- A kinyilatkoztatás azt jelenti, hogy a végtelen, mindenható Isten belép a mi téri idői világunkban, és ott szól és cselekszik.
- Isten szavát és cselekedetét tovább mondják, hagyományozzák az emberek. Ezek prófétai, elbeszélő, rendelkező, bölcsességi és himnikus szóbeli hagyományok.
- Az idő egy pontján Istentől indított emberek lejegyzik ezeket a szóban kikristályosodott igéket.
- A lejegyzett ige a gyülekezet hitében, igehirdetésében, istentiszteletében tovább él.
- Eljut a mai hallgatóhoz és ott éppen olyan teremtő erejű, hitet és megváltozott életet szülő erő, mint a kinyilatkoztatás kezdetén.
- Ezt az egész folyamatot nevezzük ihletésnek.

7. Miről szól a Biblia 66 könyve?

- Két nagy egységben maradt ránk a 66 könyv. A héberül (kis részben arámul) írt Ószövetség 39 könyvet tartalmaz, míg a görögül írt Újszövetség 27 könyvet.
- A héber Biblia könyveinek sorrendje eltér a mi Bibliánkban találhatóétól. Három csoportra oszlik:
 1. Törvényre (Tóra) – Mózes öt könyve
 2. Prófétákra, amit két részre osztottak: a korábbi prófétákra, amelyeket mi történeti könyveknek mondunk (Józsua, Bírák, Sámuel két könyve és Királyok két könyve) valamint a későbbi prófétákra (Ézsaiás, Jeremiás és Ezékiel, valamint a 12 kispróféta)
 3. Az iratokra, melynek sorrendje: Zsoltárok, Jób és Példabeszédek. Majd az öt ünnepi tekercsre: Ruth, Énekek éneke, Prédikátorok, Jeremiás siralmi és Eszter könyve. Ezt követi három olyan könyv, ami híradást ad a fogságban is hitet valló Dánielről, valamint az ország újjáépítésére törekvő Ezsdrásról és Nehémiásról. A héber kánon a Krónikák két könyve zárja.
- Az Újszövetség élén négy evangélium áll, ezt az Apostolok cselekedeteiről írott könyv követi, majd Pál levelei és a hét általános levél. Az Újszövetséget a Jelenések könyve zárja.

Összefoglalva: A Bibliát a föld kezdetéről (1Mózes 1–11) és végéről szóló látomás (Jelenések könyve) keretezi. Az Ószövetség Izrael történetét közli, az evangéliumok Jézus történetét mondják el, míg a levelek az induló egyház történetébe adnak bepillantást.

Dr Szigeti Jenő